תפארת שלמה — פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה כו' ואת האלף כו' . אי' במד"ר שבנ"י היו חושדים את משה שחסר מנדבת המשכן ולקח לעצמו להרוויח מזה ע"כ הוצרך לחשוב את כל הכסף וזהב שהי' במשכן על מה נצרכו. מה מאד פליאה דבר זה איך יעלה על הדעת שיהי' להם שום חשד על משרע"ה אשר כל כסף וזהב שבעולם לא הי' חשוב בעיניו לכלום כי בעת שיצאו ממצרים כולם לקחו בזת מצרים ובזת הים ומשה רבינו הי' נקי כפיים כמ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו ועליונאמר חכם לב יקח מצות. איך הי' צריך לעשות עמם חשבון להצדיק נפשו נגדם אשר ידעו מגודל צדקתו. כמ"ש ויסע משה הסיעם בע"כ. אולם הנ"ל בביאור הענין עפ"י מ"ש בפ' תרומה דעיקר המשכן היה מנדבת הרצונות של בנ"י מתוכן לבבם לעבודת הבורא ב"ה כי לולא זאת לא הי' באפשרי לבנות המשכן מכספם וזהבם עד אשר יתקנו מקודם כל רמ"ח איבריהם להיות קדושים בבחי' המשכן וכליו כדאיתא בזוה"ק שהלב וכיסוי הלב הוא דוגמת הארון וכפרת והאכילה בקדושה הוא דוגמת השלחן והעבודה במס"נ הוא בחי' מזבח ע"ש וזה כל נדיב לבו יביאה היינו להיות בחי' נדבה להתנדב נפשו לה' בבחי' הרי זו להיות בבחי' מס"נ כי כל העבדות הוא בלב מחמת שהקדושה חוזרת אל לבו וז"ש ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך. ע"י האהבה אזי ה' אלהיך בכל לבבך. והיו הדברים האלה כו' על לבבך. וז"ש וכל חכם לב בכם יבואו כו' . וכאשר היו במעלה כזו היו יכולים להתפיס הקדושה על הכסף וזהב שהתנדבו למלאכת המשכן שיהי' בו השראת השכינה כמו שמתפיס הקדושה על הבהמה כשאומר הרי זו עולה והיא קדשי קדשים כולה כליל על המזבח. וז"ש ושכנתי בתוכם לשון רבים קאי על קדושת בנ"י שהי' בנדבתם. ועבור זה נקרא משכן העדות שכל עיקר בניינו נבנה מהעבדו' ומס"נ בק"ש של בנ"י כי שורש הק"ש היא עדות על אחדות הבורא ב"ה. וז"ש השומר עמו ישראל לעד לעד. פי' שהקב"ה שומר עמו ישראל לבל יהיו נכשלי' ח"ו בעבירה כדי שיהיו כשרים לעדות על אחדות הבורא. וז"ש ויתנצלו בנ"י את עדי"ם נוטריקון עד "יסוד "מלכות. נמצא היוצא לנו מזה. שכל נדבת המשכן לא נצלח למלאכה רק ע"י המעש"ט ורצונות טובות שהתפיסו על הכסף וזהב כל אחד ואחד לפי ערך מטשיו הטובים ועוצם קדושתו הי' לו כן חלק בהמשכן. ומעתה לפי ערך זה יתפרש המדרש לנכון שכל אחד מבנ"י היה לבו נוקפו אולי מעשיו אינם רצוים להיות לו חלק בהקדושה להיות לו כח להתפיס על נדבתו להיות נצלח למלאכה אולי נדבתו באה לידי נותר לכן הוצרך משרע"ה להראות להם החשבון מכל כספם וזהבם כי כל מה שנדבו הי' נצרך למלאכה ולא בא לידי נותר ומכח זה ידעו שכולם קדושים וברורי' ומעשיהם רצוים לפניו ית"ש. וז"פ אלה פקודי המשכן היינו שכל מלאכת המשכן הוא ע"י הפקודים הם המצו' פקודי ה' ישרים. משכן העדות.פי' עוד יש בו קדושה מהעדו' היא הק"ש במס"נ שבנ"י הם מעידי' על אחדותו ית"ש בעולם. אשר פקד עפ"י משה. פי' שכל הקדושות הלכו עפ"י משה דרך קדושתו שהגין עליהם. וז"פ ויעשו בנ"י ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו. פי' מכח שעשו בנ"י ככל אשר צוה ה' את משה ע"י כח המצות כן עשו ג"כ המשכן. אמנם אצל משרע"ה כתיב ככל אשר צוה ה' אותו כן עשה כי משה לא היה עוסק רק בהקמת המשכן ולזה הי' צריך קדוש' יותר גדולה ולא הי' די בזה מקדושת בנ"י רק היה צריך בחי' יותר גדולה לכן כתיב ככל אשר צוה ה' אותו מזה הכח כן עשה ע"כ הוצרך משה לבדו להקימו ושום בנ"א לא היו יכולים להקימו. כי ענין ההקמ' היה ההצטרפות מכל בנ"י אשר כל או"א עשו היה משרע"ה מצרפם וכוללם יחד. וכן הוא ענין התפלה בעשרה אשר לא יכולים לומר קדיש וברכו רק בהצטרפות כולם יחד. וכן הי' ענין י"א סממני הקטרת שיהיו יחד כל המינים. כדרך הרפואו' לצרף יחד כמה מינים לשחקם ולערבם יחד עי"ז נעשה הרפואה כן היו צריכין הצטרפות כל הרצונות מבנ"י בנדבת המשכן בשעת ההקמה. וזה היה צריך להיות דוקא ע"י משרע"ה בעצמו. והבן:

א"י אלה פקודי המשכן כו' אשר פקד על פי משה כו' . ע"ד שפרשתי לקמן בפ' וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו וכו' . לרמז בזה כי כל המצות שהאדם עושה איננו באפשרי להיות נעשה כהוגן להיות להם עלי' למעלה בלתי ע"י הצדיק שמעלה אותם וגם כאן במלאכת המשכן לא הי' באפשרי להיות נעשה כהוגן רק ע"י משה. וז"ש וירא משה את כל המלאכה ע"כ היה כאשר צוה ה' . וז"ש כל העולם כולו כדאי הוא לו. פי' כל התפלות אשר בעולם תולים על תפלת הצדיק להעלות אותם לשרשם למעלה. וזה משמח את המקו' שנותן שמחה להבורא ב"ה עי"ז משמח את הבריות. גם י"ל משמח את המקום הוא מקום הבהמ"ק עי"ז גורם השפעות טובות ומשמח את הבריות. וזש"א ושים חלקנו עמהם. האמנם כי כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב רק אנו מבקשים להיות חלקנו עם הצדיקים להעלות תפלותינו יחד עמהם. וזהו משען ומבטח לצדיקים. מבטח לשון דבוק והתקשרות כמו וטח את הבית להיות התדבקות עם הצדיקים. וז"ש ויגד משה את דברי העם אל ה' יגיד לשון המשכה שמשה הי' מושך גם את דברי פשוטי העם להיות עולה לה' . וז"ש שלש פטמים בשנה יראה כל זכורך אתפני ה' אלהיך זכורך הם המ"ע יתראו ע"י הצדיק הנקרא אנפי שכינתא ואז יהיו נראים לפניה' . ובזה מובן מה שמצינו שמקודם שהלכו לבהמ"ק היו הולכי' להלל הכוונה הי' ג"כ מחמת שלא היה יכול להיות עלי' להמצות כראוי רק ע"י הצדיק כמ"ש לכן היו צריכין להתראות לפני הלל. לכן הי' נקרא נשיא שהי' מנשא את המצות כמ"ש וישא יעקב רגליו גם המצות שהי' למטה בבחי' רגלים היה מנשא אותם. וז"פ אלה פקודי המשכן. מהיכן היו הפקודים הם המצות משכן לשון המשכה לה' כנ"ל ע"י משה. וז"ש אשר פקד על פי משה וכו' :

א"י אלה פקודי המשכן משכן העדות. דהנה ענין המשכן וכליו לכל עבודתו היא דוגמת ציור בנין האדם ותכונתו בכל איבריו כמבואר בזוה"ק. וענין איברי האדם הם רמ"ח כנגד רמ"ח מ"ע ושס"ה גידים הם נגד שס"ה ל"ת כי כל קומת האדם הוא בנוי על יסוד המצות והתורה

כידוע. הנה כי כן גם צורת בנין המשכן שהוא בדוגמת האדם הוא בנוי על פי התורה והמצות כולם כמבואר בזוה"ק פ' תרומה ע"ש והבן. ולכך הנה התורה והמצות הם עיקר המשכן. לכן אמרה התורה ובצלאל בן אורי בן חור עשה את כל אשר צוה ה' את משה. ר"ל אחרי אשר כי בצלאל הי' עושה המשכן הוצרך הוא לקיים את כל התורה והמצות אשר צוה ה' את משה ואחר כך היה יכול לבנות המשכן עפ"י התורה. וזהו שאמה"כ אלה פקודי המשכן ר"ל פקודי ה' הם עיקר המשכן עפ"י התורה. וזהו משכן העדות שנבנה עפ"י העדות והתורה אשר פקד ה' עפ"י משה ולכך קראו משכן העדות:

וירא משה את כל המלאכה וכו' ויברך אותם משה. ופרש"י שברכם יה"ר שתשרה שכינה במעשי ידיכם ויהי נועם כו' . הנראה בהבנת הענין דהנה כתיב וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ר"ל כי הנה כתיב טוב עין הוא יבורך. פי' ע"י הראי' בעין טובה וההארה הרבה אשר התנוצץ הש"י כביכול בעולם ע"ז הוא טוב מאד כי זהו ענין הראי' להשפיע ההארה גם בחי' הראי' הוא חיות פנימי להחיותם מטובו. ולכן בכ"מ אשר תבוא בחי' הראי' שלמעלה תבא ברכה עמה כמ"ש במצרי' וירא אלהים את בנ"י וכו' ואח"כ נאמר מיד ומשה היה רועה בא צמיחות הגאולה והישועה עמה ולכן נאמר הבט משמים וראה שוממותינו בראי' לבד תושיע ושוממותינו תבנה לא כמו שהסתרת פניך ממנו. וכן כתיב השקיפה ממעון קדשך וברך את עמך על ידי ההשקפה והיחוד בעולמות עליונים וברך את עמך תבא לנו הברכה. וכן נאמר שובי שובי השולמית כו' ונחזה בך. פי' שובי בתשובה ונחזה בך בעין טובה כנ"ל. והוא שנאמר עיני ה' אלהיך בה בה' מראשית השנה ועד אחרית שנה והיה אם שמוע. פי' על ידי שעיני ה' אלהיך בה בה' בזה והי' אם שמוע לשון שמחה אם שמוע תשמעו ותעשו את מצות ה' ית"ש כי ישפיע בה' הרמוז לה"א תתאה שתשמעו אל מצות ה' . וז"ש הנה עין ה' אל יראיו הוא עינא פקיחא ולכך כתיב ועיר ישראל כבדו מזוקן היו מכובדים מזוקן מעלמא עלאה ולא יכול לראות עוד בעוה"ז מגודל הקדושה. ולכך ויגש אותם לברכם בידי' והוצרך להשכיל את ידיו ולברכם בידים ולא בראי' לבד כנ"ל. וז"ש ג"כ כאן וירא משה את כל המלאכ' כו' ויברך אותם משה. פי' ע"י שראה והביט משה בעין טובה את כל המלאכ' והמשיך ממקור הברכה והאור העליון ובזה היה מקום להשראת השכינה על כל המלאכה כי אעפ"י שכל מלאכת המשכן נעשה בכוונות ויחודים הגדולים בכל זה הוצרך לראות משרע"ה להמשיך ההארה והנשמה לכל דבר. וזהו וירא משה ויברך כי הוא ראה והתקין צורות וחיות לכל דבר והיא הברכה יה"ר שתשרה שכינה במעשי ידיכם:

יהי רצון שתשרה שכינה במעש"י לא על מלאכת המשכן לבד כי גם על מעש"י אשר בבתוכם תשרה השכינה והברכה. אחרי אשר כבר הרימותם את תרומת ה' לנדבת המשכן ומעתה תחול הברכה על הנשאר לכם כי כן דרך התרומה חטה אחת פוטר' כל הכרי ובע"ב מתברך על ידה כמ"ש בחנוני נא בזאת וכו' והריקותי לכם ברכה עד בלי די וז"ש אחר הפרש' המעשרות השקיפה ממעון קדשך וכו' וברך את עמך כי כשנותן חלק הגבוה תשרה הברכה על הנשאר מעתה. וזהו שתשרה שכינה במעש"י ר"ל כל מעש"י בבית ובחוץ במו"מ תכוונו הכל לשמים לצורך גבוה לצדקה ולהוצאות בניו לת"ת וכדומה שיהיה זה מקום להשראת שכינה במ"י ולברך אתכם. וזהו ויהי נועם ה' עלינו ומעש' ידינו כוננה עלינו שיהי' בכוונה הרצוי' לש"ש ואז ומעשה ידינו כוננהו תשרה השכינה עלי' :

א"י יה"ר שתשרה שכינה במעש"י. כי הנה מבואר בזוה"ק כי כמה וכמה מקטריגים העומדים לבלבל את האדם ובשעת העבודה ותורה ומצות מביאי' אותו לידי עצבות ומ"ש ומחפים עצמם בכוונה לש"ש לאמר אתה בן אדם למה תכנים א"ע לעבודה הקדוש' הזאת ואתה מלא עוונות ופשעים חלילה הירצה ה' מידך וכהנה רבות בהזכירו עוונותיו רק בשעת תורה ותפלה למען הביאו לעשות המצוה בעצבות בלי שמחה ואז לא פרחית לעילא. אבל לעומת זה אמר דוד המלך ע"ה כל גוים סבבוני הם הקליפות סבוני כדבורים למיץ ולניק מגבול הקדושה ולבלבל אותי עכ"ז בשם ה' כי אמילם כלומר מתפארים בשם ה' בהזכירו עונותיו. אבל כי אמילם ולא אתן את נפשי להם. דחה דחיתני לנפול חלילה בידם וה' עזרני. לא אמות כי אחיה. פי' לא אעשה המצות בעצבות בבחי' מיתה כ"א בחיות ושמחה ואספר מעשי י"ה כי כן הוא עליית המצוה רק בשמחה כמ"ש בשלש רגלים יראה כל זכורך הם המצות לפני ה' אז בשמחה יראו ויעלו להיות לפני ה' . וז"ש דבקתי בעדותיך ה' אל תבישני. ר"ל דבקתי בעדותיך הם המצות בעלותם לפניך דבקתי את נפשי בם להעלותם עמהם אל תבישני ותכניסני עמהם לפניך. וז"ש גם כן כאן יה"ר שתשרה שכינה במעש"י אבל בעצבות אין השכינה שורה. וזהו ויהי נועם כו' ומע"י כוננה עלינו. פי' אתה כונן את מעש"י לשיקבה"ו ואל תדאגו ומעש"י כוננהו כי השכינה תעשה הכל עבורך לה' ותכוננהו:

א"י יה"ר שתשרה שכינה במעש"י. שאמר להם שיהיו במדריגה זו שעל כל מעש"י תכוונו ליחד קב"ה ושכינתי' לאוקמי שכינתא מעפרא כמ"ש בכל דרכיך דעהו דע הו'. וז"ש שפה יהי' לפיו. שפה גימטריא שכינ"ה יהי' השם הוי' אותיות יהיה כמ"ש רבוע יהי' כפול רבוע הוא השם הוי' יהי' כפול ב"פ י"ה. וז"ש כי תמיד צריך להיות השפה היא השכינה בכל תורה ותפלה לכוון שם העתיד לאוקמי שכינתא מעפרא. וזה לפיו סביב לא יקרע אז ונשמע קולו בבואו אל הקודש. יקובל תפלתו למעלה לרצון לפני הש"י ב"ה כמ"ש בצר לי אקרא ה' וכו' ישמע מהיכלו קולי ושועתי לפניו תבא באזניו. הפי' הוא כנ"ל כאשר בצר לי חלילה לא אתכוון לעצמי רק אקרא ה' למע' לתקן השכינה עם דודה אז בודאי ישמע קול שועתי לפניו. וז"ש יה"ר שתשרה השכינה במעש"י להתיר השכינה ממאסר הגלות ע"י מעשי ידיכם ע"י התורה והמצו'. כי זהו עיקר הפעולה של הצדיקים בעולם העשיה בכוונה הראוי' לאוקמי שכינתא מעפר'. וע"ז נא' וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד: